

bleve udtryffeligt fremhævede; thi man stod i 1848 mere paa det Standpunkt, at sløtte sig til den hele historiske Betragtning af Fæstevæsenet, man stod nærmere ved Begrebet Eiendomsret, end Godseierne nu gjøre. Jeg griber her Leiligheden til at nedlægge en Indsigelse imod, hvad der blev ytret af det ærede Medlem for Præsto Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), der fortolkede den Stilling, som jeg og vistnok flere af samme Grund have indtaget til dette Forslag i § 7, som om vi opgave hele vor historiske Betragtning af Fæstevæsenet. Dette gjøre vi ingenlunde, fordi vi, for at komme til et Resultat, naar vi paa andre Maader kunne see Fæsterne betryggede, for Dieblisset kunne gaae ind paa denne Lov. Jeg fremhæver dette saa meget stærkere; thi jeg troer ikke, det vil fremme Lovens Afgjørelse, hvis der udbreder sig den Anskuelse af vor Stilling, at vi ved i dette Dieblis at gaae ind paa Vindringsforslaget ved § 7 om Fæsternes Efterladte i den Form, det især ved Nr. 47 b samt 48 faaer, opgive vor hele hidtilværende Betragtning af Fæstevæsenet. Det andet Vindringsforslag, som jeg vil tilslade mig noget nærmere at belyse, er Forslaget under Nr. 38. Det er overordentlig meget beslægtet med det Vindringsforslag, som oprindeligt er stillet af den ærede Forslagsstiller under Nr. 47 b, men jeg troer dog, at der er en Deel Forskjel derpaa og en Deel, der kunde tale for, at man valgte det, som her noget fyldigere er fremstillet end det under Nr. 47 b. Jeg glæder mig over, at Udvalget er kommet imøde ogsaa med et Forslag i denne Retning paa den Maade, som jeg saa stærkt urgerede ved 1ste Behandling, og jeg seer naturlig ogsaa en Fordeel ved dette Forslag af Udvalget, saa at jeg, hvis mit Forslag ikke antages, skal følge det, som jeg ogsaa er med at stille det; men jeg troer dog, at det Forslag, jeg har stillet under Nr. 38, rammer Sagen mere selvstændig. Det har altid stået for mig som overordentlig alvorligt, at man havde vedtaget en Lov med en Bestemmelse som den om den 10de Gaard, og efterat jeg har gjort mig bekendt med Detaillerne i Bilag III, kan jeg ikke nægte, at Sagen stiller sig endnu mere uhyggelig.

Den ærede Minister sagde ved 1ste Behandling, at der i det Hele var sørget for vedkommende Slægt paa den omtalte 10de Gaard. Jeg troer, at han, ligesom vi Andre, vistnok ikke dengang havde seet saa nøje paa Bilaget; men naar man seer noget nærmere derpaa, saa er denne Forsørgelse rigtignok i visse Tilfælde noget tvivlsom. Lovens anviser i sin Slutning, at man skal see at skaffe denne Familie en anden Gaard. Det er altsaa den Forsørgelse, man ønsker af Godseierens Bilighed; men nu seer man i Bilaget, Pag. 81—82, at paa et Gods ere 4 Gaarde blevne inddragne, og Livsarvingerne ere blevne forsørgede ved Forpagtning paa 10 Aar. Fremdeles seer man i Bilaget, Pag. 89—90, at paa et andet Gods ere 10 Gaarde blevne inddragne, og 4 Sønner af Gaardmandsfamilierne ere forsørgede med Huusmandslobber. Et andet Sted, nemlig Pag. 93—94, seer man, at en Gaard er inddragen, og at Svigerfamilien er bleven forsørgt med Forpagtning paa Aaremaal. Fremdeles seer man paa et andet Gods en Deel Gaarde inddragne, og at Arvingerne ere blevne forsørgede med Forpagtning paa 21 Aar. Jeg troer, at dette Bilag III giver al Anledning til at tage denne Sag lidt grundigere, end det i første Dieblis kunde synes nødvendigt. Nu forekommer det mig, at det Forslag, Udvalget har stillet under Nr. 47 b, for stærkt lægger Sagen over paa disse Midler, der indkomme i Statskassen. Jeg er bange for, at naar man saa aabent og ligefremt lægger det over paa Statskassen, saa ville de Familier, som der bliver Tale om, blive saa talrige, at disse Midler slet ikke ville staae til paa nogen Maade. Derfor er det, jeg har søgt at fastholde, at Forpligtelsen laa nærmest paa Godseieren; jeg har søgt at fastholde dette i den Aand, hvori den høitærede Indenrigsminister udtalte sig ved en lignende Sags Behandling i Landstinget ifjor. Han sagde dengang, at han ikke vilde gaae ind paa det Forslag, der sigtede til den 10de Familie; han vilde ikke tage denne Humanitetsforpligtelse bort fra Godseierne og lægge den over paa Staten. Derfor troer jeg, at mit Forslag har den Fordeel, at det fastholder og tydeligt udtaler, at denne Humanitetsfor-